

XXXVII. Európske fórum pre reguláciu elektroenergetiky

Závery

Ceny energií

Krátkodobé zásahy

Fórum uznáva výnimočnú situáciu a skutočné problémy, ktoré spôsobuje nárast cien energií najmä zraniteľným odberateľom a európskemu priemyslu.

Fórum vyjadrilo obavy a nalieha na opatrnosť zo strany členských štátov a Komisie, pokiaľ ide o dlhodobý vplyv vnútroštátnych dočasných núdzových zásahov na veľkoobchodných trhoch s elektrickou energiou. Fórum naznačuje, že v súvislosti s vysokými cenami energie by sa mali uprednostniť priame podporné opatrenia pre koncových užívateľov pred zásahmi na veľkoobchodných trhoch a v každom prípade sa musí zabrániť opatreniam, ktoré narúšajú energetickú transformáciu, flexibilitu, energetickú účinnosť a hospodársku súťaž na maloobchodnom trhu. Ak sa zásahy na veľkoobchodných trhoch považujú za potrebné, mali by byť dočasné, mali by zabrániť fragmentácii trhu, nenarúšať cenové signály, a to ani v prípade investícií, a mali by náležite zohľadňovať bezpečnosť dodávok.

Usporiadanie (dizajn) trhu odolné voči budúcim vplyvom

Ako sa uvádza v záveroch dokumentu ACER o hodnotení usporiadania trhu s elektrickou energiou, fórum zdôrazňuje, že vnútorný trh s energiou priniesol spotrebiteľom energie značné výhody – v roku 2021 priniesol výhody vo výške 34 miliárd EUR. Fórum zdôrazňuje, že základy súčasného usporiadania trhu sú solídne a zdôrazňuje potrebu úplnej implementácie už schválených právnych predpisov (balík Čistá energia a sieťové predpisy a usmernenia).

Fórum súhlasí s tým, že berúc do úvahy plány EÚ, ktoré schválila Európska rada, na diverzifikáciu zdrojov energie, úsporu energie a urýchlenie prechodu na čistú energiu s cieľom poskytovať cenovo dostupnú elektrinu je dôležité zvážiť spôsob optimalizácie ďalšieho fungovania a integrity vnútorného trhu s elektrickou energiou. Tu by sa dôležité politické problémy mohli riešiť inými opatreniami ako zásahmi do fungovania trhu, pričom táto problematika súvisí aj s budúcimi schémami podpory výroby. Fórum pozitívne hodnotí oblasti načrtnuté v oznámení Komisie a iniciatívu Komisie zhodnotiť ich prostredníctvom posúdenia dopadu a vyzýva Komisiu, aby bola v aktívnom kontakte so zainteresovanými stranami v kontexte otvoreného, inkluzívneho a transparentného procesu posudzovania.

Implementácia nariadenia o vnútornom trhu s elektrinou

Podávanie správ o celi minimálne 70% dostupnej cezhraničnej prenosovej kapacity

Fórum uznáva dôležitosť vnútorného trhu s elektrickou energiou pre spoľahlivé dodávky elektriny a konkurencieschopné ceny. Nalieha, aby všetky zúčastnené strany maximalizovali príležitosti na cezhraničné obchodovanie, zabezpečili transparentnosť a uľahčili harmonizovaný prístup k podávaniu správ o cezhraničných kapacitách.

Národné akčné plány

Fórum nalieha na všetky členské štáty, aby urýchlili investície do sietí vrátane inovatívnych sieťových riešení s cieľom dosiahnuť tak ciele v rámci RepowerEU a uľahčiť národné akčné plány a pokrok smerom k dosiahnutiu cieľa minimálne 70 % pre kapacity dostupné pre obchodovanie.

Spustenie RCC

Fórum víta zavedenie regionálnych koordinačných centier (RCC) budúci mesiac a povzbudzuje PPS, aby pokračovali v dobrej práci vo fáze implementácie vrátane dodatočných úloh podľa predloženého harmonogramu.

Kapacitné mechanizmy a primeranosť zdrojov

Fórum zdôrazňuje, že dobre fungujúci trh by mal byť prvým prístupom na zabezpečenie primeranosti pred zavedením kapacitného mechanizmu a na tento účel musia členské štáty včas dokončiť a implementovať plány reformy trhu.

Fórum zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť, aby nevyhnutnosť kapacitných mechanizmov bola stanovená na základe metodík nového nariadenia o vnútornom trhu s elektrinou (hodnotenie primeranosti, hodnota nedodanej elektriny, náklady na nový vstup výroby alebo riadenia odberu, štandard spoľahlivosti, metodiky cezhraničnej účasti). Kým nebude schválená ERAA, bude ACER súčinný s Komisiou pri posudzovaní súladu vnútroštátnych hodnotení primeranosti s týmito metodikami.

Prehodnotenie nariadenia CACM

Fórum víta spustenie prepojenia trhov na báze toku pre CORE región do prevádzky (go-live of CORE flow-based market coupling).

Fórum uznáva, že nariadenie CACM je jedným zo základných nástrojov potrebných na implementáciu takého usporiadania trhu, ktorý podporí energetickú transformáciu, a odporúča jeho úpravu podľa plánu tak, aby úprava odrážala balík Čistá energia a riešila problémy, ktoré sa doteraz vyskytli v procese implementácie.

Fórum poznamenáva, že zatiaľ čo CACM sa zameriava na denné a vnútrodenne trhy, je dôležité vziať do úvahy všetky časové rámce trhu a širšiu integráciu trhu. Prepojenie trhu musí byť efektívne a odolné voči budúcim vplyvom z oboch perspektív, technickej aj riadiacej. Fórum zdôrazňuje, že

transparentnosť a zapojenie zainteresovaných strán sú kľúčovými prvkami. Prehodnocovanie CACM by malo riešiť aj zohľadnenie tretích krajín pri prepájaní trhov aj pri výpočte medzioblastnej kapacity.

Fórum uznáva náročnosť zabezpečenia dostatočnej vnútrodennej cezhraničnej kapacity a bezpečnosti dodávok. Fórum zdôrazňuje dôležitosť vnútrodenných trhov s tým, ako do sústavy bude prichádzať viac obnoviteľných zdrojov energie.

Nastavenie taríf pre flexibilitu a e-mobilitu

Fórum uznáva význam diferencovaných distribučných taríf pre energetickú transformáciu. Fórum zdôrazňuje, že distribučné tarify musia odrážať náklady, musia byť nediskriminačné a umožniť prevádzkovateľovi distribučnej sústavy pokryť svoje náklady. Dvojité účtovanie môže byť pre účasť zariadení na uskladňovanie energie problematické. Distribučné tarify musia byť navrhnuté tak, aby pokryli efektívne náklady, boli transparentné a poskytovali ekonomické stimuly na efektívne využívanie distribučnej siete.

Synchronizácia s Ukrajinou

Fórum víta úspešnú núdzovú synchronizáciu ukrajinskej a moldavskej siete so sieťou Kontinentálnej Európy, ktorá bola spustená 16. marca. Fórum oceňuje pokrok dosiahnutý pri zavádzaní opatrení na uľahčenie obchodu s cieľom postupne zvyšovať dostupnú kapacitu. Fórum vyzýva všetky zainteresované strany a inštitucionálne subjekty, aby pokračovali v spolupráci pri urýchlňovaní aktivít implementácie práva EÚ v krajinách zmluvných strán Energetického spoločenstva (Energy Community).